

רעז"י

כל כנויי פרק ראשון נדרים

ר"ז

5

עין משפט
גר מצודה

בַּה א מִיִּי פ"ח מהל'
מתנות עניים הל' ב
טוש"ע י"ד סימן רנח סעי'
:ב

ב' ב' מ"ב פ"ב מהלכות
נדרים הל' טז טו"ש"ע
ח"מ ק"י רעג קע"ח:
ג' מ"ב ש"ס הל' טו טו"ש"ע
ש"ס קע"ח ה:]

בז ד ה מ"י פ"ג מהל'
ק"ש הלכה ג טוש"ע
א"ח סי' פג סעי' ג:

מוסף רע"י

מִמֶּנּוּמֶנֶךָ זֶה לָקַט שְׂכָחָה
 יִפְאָה: שָׁן חֲלָקוֹן בֶּל עֵינִי
 רָחֲמִי צִיָּה (שְׁמוֹת כז)
 זֶה הָיָה עִמָּךְ עֵמֶךְ (ה.ה.)
 בְּנִידוּנָא מִיָּנָן: דְּהִי הוּא
 חֲלִילוֹ אֲמַר הִרְגִי עֵטוֹל
 שְׁמֵיךְ אֲלֵךְ אֲהִינָה מִשְׁלָן
 יָדִידִים מוֹמִיטִים קִין שֹׁה
 יִשָּׁה לִוְמָר (דְּרִמָּה בִּשְׁמוֹת)
 מִשְׁתַּנָּא מִיָּנָן לְכִדְלִי
 עֲלִמָא שְׂרִי: לֵאחֲנִי
 מִיָּנִים שְׁאִין זֶה לָקַט חֲסוֹר
 נִשָּׂא: חֲלָקוֹן בֶּל עֵינִי שְׁמֵהָ,
 עֲרִיפִי אֲלֵךְ מִעֵין מִנְדֵּה
 חֲלִי קִין (ש.ס.) בְּמֵאִי
 שְׂלִיגִי: עֲקִידָא וְרִנָּן
 נִמְתְּנִי (ש.ס.)

תוספות

הפּער היינט צדקה.
דקטם פערקיר
געביל שוועבט ענינים
וממסן מ"מ הפער הוי
ענינים ועשירים:
הנמצא לומר דאן היקש
מחצה. וא"ת שפיר
אחמור דאן היקש למה
ומי מיעטיל ליה גבי
דא ז"ל דשמי א"ה
סבירה הוא שלא לגשת
אלה לענין כל מחמור
ההבדל שם שחייב
דברים הנהגים דלחור
מבטוח שחוקים וזו מה
הנהגה ענינים אלה נכנס
למה לענין כל מחמור:
יש לומר החבטא:
המפקח ליה לרומייתא אלא
ומחמור עגלות מדינת
מספיק אלה ליה אס חמוריו
ענין לאסור קר לבר קר
ענין דביח"ט [שארמין] שאין
ענין זו אלא (ענין) ענין
ענין דענין המדיקס אלא
לאסור ע"י דבור עגלות
מדיקס

[illegible]

וְכָל הַיּוֹם הָכָא גָּבִי מְנוּחָה
מֵמֶר לַיִּל כְּמוֹ כִּי מֵרוֹחֲקֵי
דְּבָרָיו עַד כָּאן וְהוּא קָאִי
בְּפִקּוּ בְּהִרְחֹקָת ד"א דְּלֹא
שָׁלָךְ לְפִי שְׂגָנָא הוּא
הִידֵּה אִמִּי לָךְ בְּהִרְחֹקָת ד"א
הָרָע וְכו' דְּלֹא כִּי לִיתִי
סָסֹר לְהַחֲמִיר אֲרָא לְנִימֵר
לֵשׁוֹן דְּנִידָא לֹא מִשְׁמַע
מִשְׁמַע:

לדקדק: משום דכיון דאתקש אע"פ דלא כתיבא צהדיא
לנחמה: הפקר מאי מי אמרינן היינו זרקא או לא. והאי
אין לא יד לשבועה או לא משום צהדיא איתקוש כי
השבוע שבוועה^ה והיינו דתנן (לקמן ט.) כדרי רשעים נדר

צנויר צקרבן ובשצוועה אלמא יִשׁ יֵד
לשצוועה: יִשׁ יֵד לְנִיחַ הַכֶּסֶם. שׂהֵא
אָסוּר לַקְרוֹת צו קִישׁ: הָדָא מִגּוּ הָדָא
קִמְצִיעֵיָא לִיִּשׁ. כְּלוּמַר אִתְּ"ל יִשׁ וּמִזֵּן יִשׁ
יֵד אִלּוּ אִין יֵד: וְרַעְיִנָן הַלְכָה. צְקוּדִישׁ
נְקִיטִישׁן לַחֲמוּמָא דִּישׁ יֵד דְּרִיזִין דְּרִיעִין
לֹא אֲפִשְׁטוּ הָווּ הָווּ סְפִיקָא דְלֹאֲרִיטִישׁ
וְלַחֲמוּמָא. וּצְפִיֵּא וְצִדְקָה כְּתִב הַרְצִי"א
וְ"ל נְמִי דְלֹאֲלִינן לַחֲמוּמָא כִּיזֵּן דְּסִלְקוּ
צְמִיקוּ וּכֵן כְּתִב הַרְצִי"ן וְ"ל צִלְכּוּמִי
דְּרִיעִין דְּצִדְקָה לֹא אֲפִשְׁטוּ צְהִידָא
וּסְגִימָא דִּישׁ יֵד לְצִדְקָה וּקִימָא לֵן נְמִי
דְּכָל מִיקוּ דְּאִסְרוּרָא לַחֲמוּמָא וּמֵאִי דְאִמֵּר
וְ"ל דְּרִגּוּי"ן אִישׁ יֵד לְצִדְקָה הִינּוּ מִשּׁוּם
דְּקִאֲרִימִין אִישׁ מִתְנָא לִימֵר יֵד יֵד
לְצִדְקָה וְהֵא אֲפִשֵׁר הוּא עַל דְּרִךְ
הַרְצִי"ס וְ"ל שְׁפּוֹסֵק כְּכֹל מִקּוֹס כֹּאֵס
מִתְנָא לִימֵר. אֲזַל צְמֵאִי דְקִאֲמֵר
דְּקִימָא לֵן נְמִי דְכָל מִיקוּ דְּאִסְרוּרָא
לַחֲמוּמָא וְנִרְאָא שְׁפּוֹסֵק גַּם כֵּן לֵן
הַרְצִי"ן וְ"ל צְמֵאִי צְמֵאִי צְמֵאִי צְמֵאִי

הרשעה זו איננה אומהמי ענייני שיהיה סוגיא מפורשת היא בןסוף פרק הרורע והלחיים (חולין דף קלד). שספק ממון ענייני הרי הור ספק ממון לחולין ביה לקולא לנחצב מדמקשין החם אחמני' דגר שנחגייר והיה לו פרה נשחטת וכו' מן ספק ממון פטור אלמא ספיקא לקולא ורמיהו חורי נמליס שצמון הקמה וכו' ואינצטריך לשנויי הכא הריב בחוקת פטורא קיימא קמה בחוקת חייב קיימא פטורא טעמא דבחוקת חייב קיימא הא לאו הכי ספק פטור ואם

ס' נמי חקשי ליה אצוי והרי עיסה בדחזוקא פטורא ומתן
 ס' אימא דספק עניים מקרי ספק איסורא בההוא פירוקא
 כפ"ק דיומא (דף ט:) מתן התם הגחמותין לא חיובו אותם
 מעשר ראשון ומעשר עני המזילא מחבירו עליו הריאה
 א' מעשר שני נפרשהו ונסקהו ויכלוהו צירושלים ואם אימא
 מעשר עני אללא ודאי ספיקא דממונ עניים לא מקרי י' וכן
 קר א' ספק דהוה לי ספיקא [דממונ] ולקולאו א' שרי. וכן
 ספיקא דספק רבוי לקולאו : י' מנודה אין ל' עקיבה חודר בזה
 מלשון חזק ואחיבין כלומר שהיה מטעים לחכו להחמיר: מודה
 לו. ומיהו משמעין *ידות נמי למלקות איחרבו דאי לא מאי
 ז' שאני אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ט:) גבי מופרשי
 בקרא: משמיטתא מינד דכ"ע שרי. דאפילו אמר שאני אוכל לך
 [?] דאמר שתמיטתא מנכסי אתמרינן ופליגא דרב קהלא אכ"ג
 נמי שאני אוכל לך. דהאי לישא דמנודה משמע הכי ומשמע
 י' כדמתגרמניא יהודה נדהת [ויקרא טו] וסאבותא דרחוקא
 א' אלמא קצר במשמעתא פליגי. כדברי אלי דטעמא ד' שרי
 ו' לשניין הדבחה אל קיימא לן כ"ר עקיבה דמתמרינן דלית
 מן שאני אוכל לך אסור ולוקא. נדינא מינק בלחוד שרי. מנודה
 הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נתבדרו בזה דברי הרמב"ם ז"ל
 כל נכסיו כמה דתימר יחסר כל רכשו והוא יבדל וכו' [שאר]
 וגמרא דלין טעמא דירושלמי הוא לומר שמין עשה עצמו
 א' הכי היכי אתמרינן משמיטתא מינק לכ"ע שרי אללא ודאי
 ויהוה כ"ד אסור ליהנות מנכסיו אבל נדהו לדיוט מותר והיינו
 א' לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף טו:) מנודה שונה ואינו לן
 אלסים טפי אבל בחרס כ"ד בעלתא לן מיתסרינן נכסיהו:

למוד הויזר נאָן המרחק לפי מה דקד"ה הם ה"ה למרחק: רביע' לך. פי' כפי
 ה' ריבוי'א ש'האמלח נאָן מדרורי ומושלם דענע שיחור עמו שאזי
 שיחור עמו שאזי אויב לך זאלי' אמרי' ומושלם דענע קיימ'א ד'אמו' לך
 יעני' לישנא מנערה מושלם מדרוכקט וז"ל זאלי' עמו שמואל ה"ה ל'הנחמ' לך
 ממתי' לפי' ז"ל: ודע' ודע' שמואל דענע שאזי אויב לך זאלי' לך
 זאלי' אדם גי'ל האויר נאָן נידע עמו כש"ל לחבירי' לך אצמיה
 זאלי' לענאן אדא' אומר ביקור' להרדק' ז"ל עמ' והלך כיון אולי' לך
 דעו' אולי' לך ש'ן ע'ד וידע' מושלם מנערה מדרוכקט גמול' לך
 אשמו' מוח' וז"ל גופא און להקשות אמאי און התמלוד מדרדקק משעי' ה'
 וספיר און ידע' מוכיכות עמו מומדרי' עמך לז'ן לפסוקי בדרוכק' ז"ל
 דעו' ואפלי' נאָן ש'נעמ' עמ' מנעמ' ד'אמו' מתי' אוקור' נהא' לך

מעמד. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: **לנפקותא צעלמא.** כלומר גמרא ויהדין וזו אחר ליהוי לי להוצאה ודבורא הוא דלא חסקיה דלא גמר דלמך עלי לנפקותא: **דכתיב צפיד.** כאשר דצרת צפיד: (א) יא מפיי דקדק (ישעיה מה): **או דלמא שאני דקדק.** להכי יאית לה יד דלא

חיואי אלא לענייט אכל הפקר דהא
נמי אפי' לעשירים חוי מי אמרת דיש
לכון יד: יש יד לניט הכסא. היכא
דלא אמר בפירוש דלהוי בית הכסא
מי הוי הזמנה ואסור להתפלל בו:
מגו דהא מגו חדא קא מיבעיא ליה. מגו
דקא מיבעיא ליה אי מיבעיא מועיל צעי
נמי אי אית ליה יד או לא: (ו) מעיל צעי
אזני לך. (ח) כלומר כמנודה שאסור
להשתחו כן אהא אסור ליהנות ממך:
ר' עקיבא הוה (ט) חוכך בזה להחמיר.
כאדאם שמתחבך אילן ואילן כן איהו
לא בריר ליה שיהא ודאי אסור:
לענין מלקוט. שאם עבר אינו לוקה
כל כך ודאי לא היה מחמיר. צנדינא
ממך. דמשמע דפירוש אהא מנודה
לך דהיינו ודאי לכוילי עלמא מנודה:
שמחא אינו כל כך כנידוי:

מסורת הש"ס

(א) ר"ה ה' (ב) ג' הראש
בפסקיו בני רבא, (ג) [ר"ה
], (ד) [כריתות כב:],
(ה) זכרות כו. שנת י'
(ו) [ע' חוס' שנת י': ד"ה
אמני], (ז) ס"א אין לה,
(ח) [ע' בפרש"י במשנה
ב.], (ט) [ע' פרש"י שם],
(י) [במדבר ל.], (כ) [שייך
למשנה לעיל ב.], (ל) שייך
לע"ב.

תורה אור השלם

1. כִּי תִדְרֹג נִדְרָ לִי
אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵז
לְשִׁלּוֹמוֹ כִּי דֹרֵשׁ יִדְרֹשְׁנוּ
י אֱלֹהֶיךָ מִעֲמֻקַּי וְדִבֶּה בְךָ
חֹטֵא: דְּבָרִים כֹּג כֹּב
2. מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר
עֲשִׂיתָ כֹּאשֶׁר נִדְרָתָ לִי
אֱלֹהֶיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ בְּפִי:
דְּבָרִים כֹּג כֹּב

הגהות הב"ח

(א) גמ' תיבני ליה. נ"ב
תוס' פי' כמו תיקו:
(ב) רש"י ד"ה לנפקותא
(ג) ללא גמר דיבורו רבעי
ממנו עלי לנפקותא:
(ד) ד"ה דכתיב וכו' צפין
יו צדקה דכתיב ולא מפי
צדקה: (ד) ד"ה מנחה
ד"ה ר' עקיבא נ"ב שייך
למחמתו:

גליון הש"ס

במ' יש יד לצדקה קשה
 ולא כרין לעיל ד"ה בני
 פ"ה כתב כי ד"ה דמצינ
 בקדושים ולא ילפי' במה
 נאמרו מנדרים דלמלא
 דלפי' מנדרים חמורי דלפי'
 דנדרים דנדרים בעלמא חיללי
 משאכ' בקדושים א"כ מאי
 חמקאן ליה מאי בנדק
 דנדק דנדק חמקאן דנדר
 ספיר יא לנדר מנדרים:
 בתר"ן ד"ה ולענין חלבה
 ר"ה ריש ד' בבלקת. ע'
 נבין פ"ק דקדושים ד' רח
 ע"ה בתר"ן ד"ה מודה
 מצינ רח"ה דרות נ"ה
 למלקות ע"י לעיל ד' ד
 ע"ב ברין ד"ה מתי' במה
 חמיו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (הזמינו לבית
המרחץ מהו) תא"מ (ועי'
בהגר"א או"ח סי' פד ס"ק
א'). והאמת יורה דרכו):

פירוש הרא"ש

[illegible]

דייק מאריכות הלשון דמילתיה דר"ע דקמיי חוכך צוה להחמיר וע"ז הוא אומר שהיה די לומר מאריכות ה' נדינא מנך ב"ע ל"פ דאסור. פי' משום דל' נע ועד הוא א"כ מועיל שפיר וזקק אלל משמע שאני נע ועד מליהנות ממך: משמתנא ב"ע לא פליגי דשרי. דלשון קללה